

Олег Драч — актор, режисер, педагог, заслужений артист України (1997). У 1981р. закінчив КДІТМ ім. І. Карпенка-Карого (курс н. а. СРСР А.Гашинського). Лауреат премії імені Василя Стуса (1989), переможець у номінації «Кращий актор» міжнародних фестивалів: «Золотий Лев» (Львів, 1991), «Херсонські Ігри» (Севастополь, 1994), «Слов'янський вінець» (Москва, 1997).

Один із фундаторів Львівського молодіжного театру ім. Леся Курбаса (1987), понад дванадцять років його провідний актор, ролі у виставах режисера В. Кучинського: Панас — «Закон» В.Винниченка; Свидригайлов — «Забава для Фауста» за романом «Злочин і кара» Ф.Достоевського; Пішек — «Благодарний Еродій» за текстами Г. Сковороди; Лопакін — «Вишневий сад» А.Чехова; Юда — «На полі крові» Лесі Українки. Грав у Львівському національному академічному театрі імені М.Заньковецької: Лукаш — «Лісова пісня» Л. Українки (режисер А. Бабенко), Гнат — «Безталанна» І. Карпенка-Карого (режисер Ф. Стригун), а також у театральних проєктах: Дорн — «Чайка» А.Чехова, Державний центр театального мистецтва ім. Леся Курбаса (режисер Д.Лазорко); Рогожин-2 — «Ідіот» Ф. Достоевського, Театр на Подолі (режисер А.Жолдак).

Упродовж 1995-1996 років працював у театрах of-of-Broadway «La Mama» та «Payers Forum» (Нью-Йорк, США).

Знімався у фільмах: «Ярослав Мудрий» (1981, режисер Г. Кохан), «Вечорниці» (1982, режисер Н.Суярко), «Запорожець за Дунаєм» (1983, режисер Н.Суярко), «Аве, Марія» (1999, режисер Л.Єфименко), «Богдан Зіновій Хмельницький» (2002, режисер М. Мащенко), «Молитва за гетьмана Мазепу» (2002, режисер Ю.Ілленко), «Таємниця Чингісхана» (2002, режисер В.Савельєв), «Залізна сотня» (2003, режисер О.Янчук), «Пасажир із Сан-Франциско» (2003, Росія, США, режисер А.Бальчев), «Останній бій майора Пугачова» (2005, Росія, режисер В.Фат'янов), «Останній осінній листок» (2005, режисер В.Жилко).

Режисер документального фільму «Коляда для Параски» (2005) та вистави «Жінки» (Державний центр театального мистецтва ім. Леся Курбаса, «Студія А.К.Т.» під керівництвом Продюсерської компанії «А.К.Т.»).

Олег Драч:

«Егоїзм не спонукає до творчості...»

Розмову веде Лілія Бондарчук

— Кіноглядач запам'ятав вас, незважаючи на вашу вдалу кінороль у стрічці «Аве, Марія!», саме завдяки фільму Ю. Ілленка «Молитва за гетьмана Мазепу». Як вам працювалося в цій стрічці й зокрема над роллю князя Голіцина?

— Висловлюю подяку Юрію Герасимовичу Ілленку за те, що він долучив мене до створення цієї картини. Фільм — неординарний, зриває завісу брехні, якою була оповита особистість Мазепи, а головне — руйнує стереотипи українців щодо сприйняття українського кінематографа. Український поетичний кінематограф — це не лише «Тіні забутих предків». Час іде — все змінюється, з'являються нові картини. Робота в «Молитві» для мене — значуща, бо фільм — подія в кінематографі. Чому сьогодні його немає на екранах? Бо справжні митці (не ремісники) часто в конфлікті із загалом. Юрій Ілленко — митець і мудрий педагог, його «Парадигма кіно» — одкровення, яке можна назвати Біблією митця-кінематографіста. Як висловити його довіру, яку я постійно відчував? А його любов до своєї справи?

Спершу Юрій Герасимович говорив про роль царя Петра

І, тож, прочитавши сценарій, я був заінтригований. Але зрештою, ролі вибирають акторів, а не актори ролі, й навіть не режисери призначають акторів на ту чи іншу роль, хоч як це парадоксально звучить. Роль Петра I дісталася іншому, а мені — роль Голіцина. Ця стрічка — фантазмагорія, й, на мій погляд, я не вислизнув із контексту стилістики фільму. Як це відбулося, для мене — загадка...

— Який характер ви намагалися зіграти?

— Так, характер у цій ролі є — людина губить армію, програючи битву, й усвідомлює, що після поразки гонор знатної особи вже не знадобиться, в ній і розгубленість, і віра у свою геніальність. Я не займався пошуками історичних фактів про особу Голіцина, бо «Молитва» — не історичне кіно. Є речі, які ти зобов'язаний реалізувати, прислухавшись до себе, тож прислухаєшся й робиш, а іноді впрешся в щось, наче в стіну, й далі — ніяк.

А щодо «Аве, Маріє!»... До цієї роботи маю більше претензій. Анатолій, персонаж, якого я грав, — успішний банкір, його дружина — оперна співачка. Таких банкірів в Україні, як на мене, немає, персонаж вийшов, швидше,

Андрій Водичев, Олег Драч у виставі «Забава для Фауста». Львівський театр ім. Леся Курбаса.

Сцена з вистави «Жінки». Режисер Олег Драч. Центр імені Леся Курбаса. 2006.

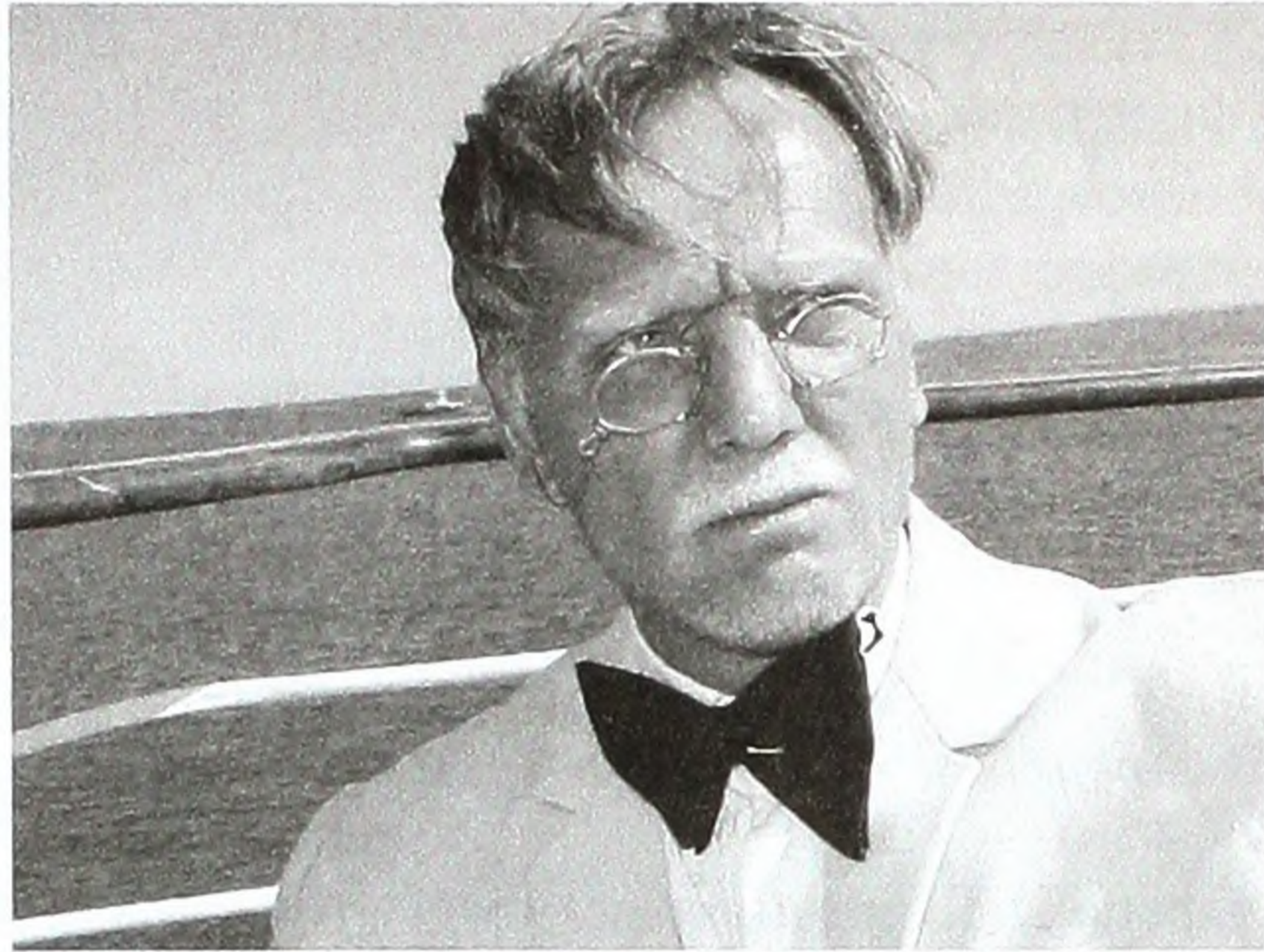

європейським, ніж українським, – звідкілясь із Прибалтики, Польщі, Угорщини, у нього – не українська ментальність. Можливо, це певним чином пов'язано з тим, що фільм знімали в час (1998 рік), коли український кінематограф був у невизначеності, яка сьогодні вже виросла до масштабів катастрофи... Упродовж зйомок певні речі не вдавалися – десять років до цього я не знімався, займався театром у Львові й відчував, що кіно мене не любить. Я ж кіно люблю, пишу сценарії, надсилаю їх на конкурси. Щойно закінчив кіносценарій «Сім'я». Якось брехав (фантазував) хорошому слухачеві історію й усвідомив: «Це – кіно». Вийшла притча про Україну, а, прочитавши її, зрозумів, що писав не я... Подібне відчуття намагаюся розбудити в душах студентів, коли кажу їм: «Егоїзм не спонукає до творчості, він призупиняє той потік, який направляє на нас Всесвіт». Кожен із нас – потенційний провідник, потрібно вчитися налаштовуватися на ті вібрації, коли Всесвіт передає через тебе послання іншим людям, не протистояти йому, а намагатися занотувати або вербальними засобами передати його інформацію.

– *Мабуть, режисери зацікавилися ним, адже нині маємо дефіцит хороших сценаріїв?*

Олег Драч, Лесь Сердюк у фільмі «**Молитва за гетьмана Мазепу**». Режисер Юрій Ілленко.

Олег Драч у фільмі «**Пасажир із Сан-Франциско**». Режисер А.Бальчев. Росія. 2003.

У фільмі «**Останній бій майора Пугачова**». Режисер В.Фатьянов. Росія. 2005.

– Ще з дитинства маю велику мрію і внутрішню потребу займатися кіно, тож хотів би його зняти сам. На студії «Галфільм» як режисер допомагаю знімати фільм «Серце світу» (робоча назва) Василю Босовичу – режисеру-постановнику. Отримую насолоду від роботи й водночас вивчаю режисуру. Крім того, більше року разом із Володимиром Савельєвим відстоюємо в Міністерстві культури й туризму картину «Збирач дощів» (автори сценарію І.Драч та В.Савельєв), що була у плані на 2006 рік, – фільм про кохання і вдячність, про силу духу українського воїна Івана Христинича, який, потрапивши після важкого поранення в казахський аул, приречений померати і якого рятує любов місцевої дівчини... На жаль, із плану на 2007-й картину виключили, але все ж маю намір реалізувати себе в цьому фільмі як постановник.

– *Насолода від режисерської роботи суттєво відрізняється від насолоди актора?*

– Акторська робота не є простішою, порівняно з режисерською. Об'єкт, з яким працює режисер, – дуже об'ємний, режисер повинен тримати в пам'яті водночас багато речей. Задоволення від акторської й режисерської роботи можна порівняти з тією радістю, яку переживають сол-

дати й полководець у разі перемоги на полі битви. Режисер – це полководець.

– *А ваш режисерський дебют у документальному фільмі «Коляда для Параски»? Чому саме для Параски Горицвіт?*

– Працюючи з режисером Вірляною Ткач («Яра мистецька група» нью-йоркського театру «Лямама») у театральному проєкті «Коляда», побудованому на матеріалах гуцульських колядок, я побував у Криворівні, куди їхав як керівник культурологічної експедиції Центру ім. Леся Курбаса, сподіваючись «вполювати» щось особливе. Спілкуючись із місцевими мешканцями – священником Іваном Рибаруком, головою сільради Василем Зеленчуком, Одесією Сорохан, ми дізналися багато цікавого про непересічну особистість села – Параску Плитку-Горицвіт. Я тоді відчув, це – тема для фільму. Параска – український філософ, художник, письменник, написала багато молитовних книжок-збірок, але її молитви не церковні, це молитви людини, котра звертається до Бога з проханням гармонії, краси, любові для всіх.

Ми здійснили кілька експедицій у Криворівню й на спогадах людей із восьми годин матеріалу вибудували 52-хвилинний фільм.

– *Проте ви часто знімаєтесь. Чи цікаво було грати у фільмі «Залізна сотня»?*

– Олесь Янчук дав мені сценарій і попросив подумати, кого я хотів би зіграти. Мене зацікавив гостро соціальний герой, розбійник Барць, який провокує помсту. Було бажання зробити цей образ більш оригінальним, але мені бракувало режисури. Моя мотивація його дій? Барць – байстрюк, і він це знає, відчуває в собі панську кров, тому й ненавидить українських селян-простолюдників. У фільмі смерть Барця досить комічна: загін УПА, який переслідує Барця і його головорізів, вривається в помешкання, де тимчасово перебуває банда, починається стрілянина, її випадкова куля влучає в Барця, який ще не встиг піднятися з-за столу, він падає обличчям у тарілку... Я пропонував символічний, як на мене, фінал: оскільки Барць невловимий (двічі уник переслідування), його вистежують втретє, і він знову мусить тікати. Мій персонаж вистрибує у вікно й біжить до воріт, до яких припнута борона. Але він не просто тікає, він мстить, кидаючи гранату у прочинене вікно. Від вибуху відкриваються ворота, й борона проштрикує Барця. А потім кадр: одна зі ступок воріт повільно зачиняється, й він, наче метелик, на бо-

Олег Драч у фільмі «Post Mortem» Анджея Вайди.

роні... Проте через труднощі постановочного характеру мою пропозицію відхилили.

– Нещодавно ви знялися в короткометражці Володимира Жилка «Останній осінній листок», зігравши художника, який намагається врятувати дівчину-балерину, котра, занедужавши після чорнобильської біди, думає, що помре, коли впаде останній осінній листок за вікном. Художник малює осінній листок, щоб унеможливити її смерть. У Лос-Анджелесі на кінофестивалі «Gaffers festival tour 2006» у конкурсі короткометражних фільмів стрічці присудили друге місце. Матеріал зацікавив чи просто було бажання попрацювати перед камерою, до того ж у вас роль без слів?

– Безсловесне існування актора в кадрі в поєднанні з його органічністю – найбільш кінематографічна річ. Я намагався розповісти історію не через сильні емоції, яскраві дії, а через особливе тривання, коли всередині – неабиякі переживання, а в зовнішньому малюнку нічого не проявлено. По-моєму, така інтерпретація образу гармоніювала з фільмом. Володимир – цікавий режисер, він вибудовував сцену таким чином, що в мене залишалося враження, ніби її творець – я.

– У якому повнометражному фільмі впродовж останнього часу ви працювали?

– Зіграв Кирила Розумовського у фільмі «Таємниця маестро» (сценарій – чудовий, а рівень організації зйомок – слабкий) і майора-слідчого, який проводить розслідування довоєнних розробок новітньої ультразвукової зброї, в картині «Смерш» режисера Сергія Ляліна.

– Роль Свидригайлова у виставі «Забава для Фауста» режисера В. Кучинського стала для вас вершиною – три фестивалі визнали вас кращим актором.

– Львівський театр – моя головна школа. Я довго працював у «Забавах» і, щоб робота не перетворилася в марафон, я вийшов із вистави, а визнання фестивалів додало мені впевненості в собі.

– Ви маєте досвід роботи в американському театрі. Американський театр інший?

– Головна відмінність в тому, що американські актори не прив'язані до театру, вони – вільні, не належать тому чи іншому колективу, як у наших театрах, де є режисер і труппа. В Америці вистава збирає свою труппу й грається доти, доки глядач нею цікавиться. Але попри все, я хотів би грати в українських театрах і створити таке поле, де бажачі мали б можливість реалізовувати свої театральні мрії.

– Які теми сьогодні, на ваш погляд, цікавлять театрального глядача, й на чому базується «методика креативної імпровізації», автором якої ви є?

– Мене приємно здивувало, що вистава «Жінки», в якій я

дебютував як театральний режисер, зацікавила глядача, при тому, що це учбова робота.

«Методика креативної імпровізації» на сьогодні ще не зафіксована, не прописана, власне, я – її носій, вона викристалізувалася впродовж останніх двох років. Дякую Неллі Миколаївні Корнієнко і всьому колективу Центру ім. Леся Курбаса за чуйне ставлення до мого творчого пошуку у «Студії А.К.Т.». Якби я працював у львівському театрі, я цього не зробив би... Володимира Кучинського вважаю своїм учителем, співпраця з ним збагатила мене. Сьогоднішні його роботи – це новий Кучинський, але ж у кожного – своя дорога. Креативна імпровізація неможлива без усвідомлення актором свого шляху. Часто посилаються на імпровізацію, що базується на дії, на тих ремісничих речах, які називають «професійними». Імпровізація – це творення, важливо допомогти майбутньому актору осмислити своє покликання, бо лише за цієї умови він спроможний продукувати те, що наповнене любов'ю, конструктивним змістом, мудрістю.

– Яким чином ви у «Жінках» скеровували імпровізацію акторів?

– Працюючи з особистостями акторів. Актори мають чітко розуміти, чому й що вони роблять на сцені, рух до імпровізації вимагає глибокого усвідомлення себе й своїх завдань. Іноді я потрапляв у діапазон «психотерапевт – пацієнт», тоді доводилося займатися лікуванням. Часом наштовхувався на погляди, протилежні моїм, і в полеміці мусив доводити, що проблема – не заангажована. Я продовжую накопичувати досвід, що стосується акторської імпровізації.

– Це і є ваша робота як завідуючого відділом культурологічних досліджень у Центрі ім. Леся Курбаса?

– Окрім іншого, так. Мене запитують: «Чому не звернувся до наших драматургів, а обрав французького автора?». Ще до вибору п'єси ми з акторами займалися дослідженням монологів, які вони самі створили. Я навіть хотів на їх основі створити виставу... Але, коли я запропонував акторам тексти Жаннін Вормс (у перекладі Зої Борисюк), відчув, що свідомість моїх підопічних полетіла кудись в Аргентину, батьківщину Ж.Вормс. Через текст людини, ментально не пов'язаної з Україною, актори подивилися на самих себе, я спостерігав, як вони ростуть у професійному й особистісному плані, можливо, тому вистава дещо незвичайна.

– Як актори поставилися до того, що вистава складається з монологів? Це їм сподобалося чи викликало розчарування?

– Краще їх запитати. Я ж наголошував, що коли митець не має, що сказати, то він водночас – не здатний щось і переказати, важливі власна позиція й власні переконання. Виставу зіграли вже більше десяти разів. Є бажання перевести її на велику сцену, звичайно, це потребує нових пошуків, але ми готові до них. Крім того, налаштовую акторів на поезію, зокрема В. Стуса, Б. Антонича, І. Драча, В. Симоненка, Л. Костенко, бо поезія – маківка літератури.

– Який театр започатковано виставою «Жінки»?

– Слово «акт», назва нашої продюсерської компанії, яке водночас й аббревіатура «А.К.Т» (актор – кіно – театр), у даному випадку – найдоречніше. Можливо, це – театр звільненої свідомості, а, взагалі, хочеться розбудити в людях пам'ять про первозданну радість творення.